

og syv Slags Vin er, eller idetmindste synes at være Eet med det daglige Brød, og dem, som øiensynlig ere imponerede; mellem det indøvede Publicum, hvis gjensidige Meddelelser skee paa exclusiv frimureragtig Maade, og de nyligt Tilkomne, som ere uhyggelig tilmode, fordi de mangle Tilknytningspunkter og aldrig vide, om de tale med en »Ven« eller en »Fjende«; mellem dem, der kjende »den gode Tones« Etikette, den Samling af smaa Forryktheder og mikroskopiske Vanvittigheder, som fordrer et indtrængende Studium og mangeaarig Praxis, og dem, som i Følelsen af deres Ukyndighed i Behandlingen af alt dette sociale Nips vandrer som paa lutter Fald-døre; mellem dem, som af lang Vaare have opnaaet Frihed i Bevægelser og Lethed i Udtrykket, og dem, der staae som en Spurv i Trædands. Der er især eet lille Punkt, som viser Forskjellen paafaldende. Naar Nogen endogsaa indtrængende gjør mig et Spørgsmaal, saa gjelder det ellers som Regel at han venter et Svar; men det gjelder ikke i Selskabet, navnlig ikke i det »gode Selskab«. Din Sidemand tiltaler Dig, og Du er naiv nok til at troe, at han ønsker et Svar; Du begynder virkelig at svare ham, men inden Du har fuldendt den første Sætning, har han henvendt sig til en Anden. Du bilder Dig ind, at han vil fornærme Dig eller oversee Dig — ingenlunde; naar Du har vundet Dine Sporer i Selskabet, gjør Du det Selvsamme. — Det Hele er kun en Vedtægt, en Modesag; det er kun eet af disse bistrupsagtige Smaatræk, man undertiden møder hos ellers fornuftige Folk. Jeg har undertiden tænkt mig Muligheden af, at det kunde være et Forsøg paa at usurperer et Slags Overlegenhed; maaskee — men i Almindelighed vil man ved disse ørkesløse Spørgsmaal kun vise Sidemanden en lille Venlighed, eller forslaae Tiden, som naar man for Exempel trommer paa Bordet eller ligger i et aabent Vindue og spytter ned paa Gaden for at see, om man kan »ramme« en bestemt Sten. Det er et lille ubetydeligt Træk, men pas paa, det gjentager sig i det Uendelige. Den Uøvede lader sig hvergang narre til at svare; medens Enhver, som »staaer paa Situationens Høide«, arrangerer sig med et fjollet Smil, der forud indrømmer ikke blot Alt, hvad den Anden har sagt, men Alt, hvad han fremdeles maatte falde paa at sige.

I det gode Selskab maa man aldrig gjøre Modstand, at sige, naar man hører til Selskabets Masse, og ikke af en eller anden Grund er ukænkkelig — man maa aldrig ville Noget for Alvor, aldrig gjøre sin Individualitet gjeldende, aldrig forsvare eller angribe en Sag for Alvor, men saavidt muligt indtage et guttaperchaagtigt Standpunkt. Man seer tidt en Uerfaren vægre sig ved at synge eller spille; det er jo ogsaa »saa flaut«. Dersom han blot kjendte sine Folk, vilde han aldrig undslaae sig; det er kun Modstanden, som ægger til Plageri; tilbyder man sig strax, kommer man i Regelen ikke til at indfrie Løftet, og under alle Omstændigheder kan man med Anvendelse af en vis Forsigtighed holde op, naar man har spillet en halv Snes Tacter; Musikken bryder Ingen sig om, den er kun Underbygning for Conversationen, og det er slet intet Paradox, naar der fortælles om en charmant Vertinde, at hun bad en af Gjesterne om at spille lidt, »for saa kom Samtalen saa rart igang«. Dog maa det anbefales ikke at afbryde Musikken for pludselig; man maa huske paa Manden, som vaagnede af sin Middagslur, da Kobbersmeden holdt op at hamre, og i det Hele gjør man vel i at vende op og ned paa Ordsproget og sige: *Nihil ad conscientiam, omnia ad ostentationem*. Det vilde være umuligt at indføre alle de Typer, som figurere i Selskabet: de fine Verdensmænd, baade dem med og uden Indfald*; de blaserede Selskabsmænd, som vilde døe af Kjedsommelighed, naar de skulde være ene; de gemytlige Fyre, som maae lægge Baand paa Livligheden, der vilde føre dem altfor vidt; de skikkelige, forlegne Individuer, som komme ud een Gang hvert andet Aar, og for hvem hvert Selskab betegner en ny Epoche; den sorgløse, velnærede Grosserer med »Haug« til Apoplexi; den »løgnagtige« gamle Dams, som vil indbilde Folk, at hun er gudfrygtig og har Interesser; den unge Rus, der har Tendens til at regne sig blandt de Gamle og fortvivlet søger at »gøre Alting med«; den endnu yngre Broder, som »frekventerer« Skolen, men har Snittet af en Student; de unge, elskværdige Damer — ja, dem ere vi altfor indtagne i til at vi ikke skulde tale til deres Pris og Berømmelse; det er lutter Fuldkommenheder, idel Skjønhed og bare Elskværdighed. Skulde man endelig udtale dumdristige Ønsker, næsten formastelige Fordringer, saa maatte det være, at de unge Piger ikke opdrøges til engang at »indføres

i Selskabet», til lige paa een Gang at blive noget Andet, end de vare iforveien, og naturligviis er det rædsom uforskanmet, naar vi i al Beskedenhed lade os forlyde med, at den senere Tids Modetone har indført et lille Stænk af Impertinence blandt de unge Piger; maaskee kunde vi hellere kalde det en elskværdig, men dog altid lidt vel stærk Frimodighed; thi at der er noget Elskværdigt og Indtagende deri, lader sig ikke negte. Hvor ofte har man ikke Leilighed til at see en ellers brav og dygtig Fyr blive taget i Skole af et lille Pige-barn, som tiltaler ham paa en Maade, han aldrig vilde finde sig i, naar Ordene falder mellem Mand og Mand. Det er yndigt, ja hvad mere er, det er fortryllende; den unge Mand bliver saa bedaaret, at han som et ægte Faarhoved lader sig byde Alt, ogsaa der, hvor han i Repliken kunde holde »Elskværdigheden« indenfor de rette Grændser; men som sagt, det er Altsammen fortryllende.

I den hele Sværm af Selskabets salige Aander nøies vi demnegang med to forklarede Typer, som falde saa stærkt i Øinene, et Slags ældre Damer og en Art bedagede Herrer. Naturligviis Damerne først.

En gammel Forfatter har engang brugt omtrent følgende Ord om Kvinderne: *Veniunt spectatum veniuntque spectantur*; det er formodentlig en af de evige Sandheder, siden den staaer ved Magt endnu. Fra-regnet dem, der skulle fraregnes, er her i den kvindelige Verden et gyseligt Kjøbenhavneri. En Dame kan kun vise sig et ringe Antal Gange i den samme Dragt; at møde i en kostbar Kjole, forskreven directe fra Paris, er at vise Verten og Vertinden en udsøgt Høflighed, det er at pynte op i Salonen. For Mennesker med sund Forstand bevæger dette sig paa Grændsen af Vanvid, men det forholder sig i Virkeligheden saaledes. Til at bære en smagfuld og kostbar Dragt hører der en egen Individualitet. Der gives Mænd, som blive nimodstaaelig latterlige, naar de møde op med Moustacher, og der gives Kvinder, som i Smagens Navn, i al deres Stads see ud som vandrende Forryktheder, fordi de mangle det Grundlag af Dannelsel, Ynde, Zirlighed og sand Kvindelighed, uden hvilket hele Stadsen bliver en Fastclavusdragt. Undertiden er det Kvinder, som vare blevne brave Forpagterkoner, men som ved Tilfældets Luner have faaet Mænd, der i Aarenes Løb ere avancerede op i betydelige Stillinger, der fordrer en vis Repræsentation. Hvor pinligt kan det ikke være i slike Tilfælde at see den uførene Blanding af Kvasifornemhed og Mangel paa Dannelsel, og gennem Revnerne i den kunstige Politur at opdage et Grundfond af simpel Tænkemaade eller pjattede Dumheder! At være Vidue til dette, ja endog være selve Gjenstanden derfor og endda være charmant, dertil fordres der en ikke ringe Praxis. Iagttageren begynder med at forundre sig, fortsætter med at ærgre sig og ender med at lee. — Det mandlige, ikke mandige, Element vi her tænke paa, er vanskeligt at angive i Almindelighed, netop fordi det er karakterløst; det henter sine Repræsentanter fra de forskjelligste Samfundsklasser og giver dem i Selskabet samme Bestilling som de blinde Typer mellem Ordene; de skulde blot fylde ud og holde sammen. Af Livsstillinger ere de Intet, have Intet og ville Intet; i deres Ungdom forsøgte de sig forgjeves i Livets mangehaande Bestillinger, gik i mange Aar paa den samme Skibsbro som Mr. Micawber og ventede paa, at der skulde »vise sig Noget i Kuffaget«; men det viste sig aldrig, de vare engang Selskabets Løyer, Ballernes Pryd og Damernes Tilbedere, gled efterhaanden over i en betænkelig Middelalder og leve nu i en overmoden Tilstand af at være »Onkler«. Disse »Onkler« træffer man næsten i ethvert Selskab; de have ingen Fjender, dertil ere de altfor velvillige og indrømmende, men mange Venner, mellem hvem de fordele sig, og hos hvem de leve. De ere altid af samme Mening, som den, med hvem de tale, og driste sig kun til at gjøre en Indvending for derved at faae Leilighed til nye Indrømmelser; de udfylde den manglende Fjerdemand ved L'hombrenen, kume »secundere« ved en Sang og ere tjenende Aander, udsendte for deres Skyld, som elske Selskabet. De ere i al deres Godmodighed triste Skikkelser, Vidnesbyrd om et forspildt Liv, om megen Kummer og Fortrydelse, og tjene nu til Staffage for — Selskabet.

(Sluttes.)

Iphigenia i Aulis.

Opera i tre Acter, Musikken af C. W. Gluck.

Det var i Bøhmens musikrige Egne, at den unge »Bieriedler« Christoph Wilibald Gluck, som maatte søge Erhverv ved at drage ud paa Landet og spille for Bønderne til Dands og anden Lystighed, gjorde sine første Konstreiser — senere

reiste han i den italienske Opera serias Tjeneste som berømt Operacomponist og Capelmester Europa rundt. Han kom blandt andre Steder til Kjøbenhavn, hvor han lod opføre et af ham i Anledning af Christian VII's Fødsel komponeret Festsplil »Tetide« eller »Gudernes Trætte« og gav en Concert paa Charlottenborg, hvor han, ifølge Bekjendtgjørelsen i »Post-Rytteren«, »til Auditorii største contentement vil lade sig høre paa et af lutter Glas bestaaende og ikke tidligere her bekjendt Instrument«. Han kom ogsaa til Paven, som slog ham til Ridder af »den gyldne Spore«, hvilken Ære Gluck, der som Peder Paars »var og som Andre skabt af Jord« og som altid viste sig yderst »gehorsam« mod Souverain og Fyrster, til bestandig Erindring ihukom ved at sætte sit »Ritter von« foran Efternavnet. Han besøgte i London Händel, som viste ham Musikens contrapunctistiske Dybder og som — uden at vide det — symbolsk kan have lært Gluck at tumle med Sangerne, da han tog en gjenstridig Primadonna og med sine Jernarme holdt hende ud af et anden Sals Vindue, indtil han i Toner saa klagende og hjerteskerende, som hun endnu aldrig havde frembragt, lærte at synge paa *il maestro's* Maade. Gluck kom endelig til Paris, hvor han gjorde Bekjendtskab med den Rameauske Opera, som maaskee for første Gang gjorde ham opmærksom paa musikalsk Declamation og lærte ham, at Operasang ikke behøver at gaae paa Peer Degns *out re ni fa sol la si»* — og det var paa Tiden, at det Opdagelsens Lys, der skulde gjøre Gluck til en Operaens Columbus, viste sig for ham, thi han var under al denne Tumlen og Færden bleven henved halvhundred Aar gammel. Lyset viste ham da den italienske Opera, hvis lydige Tjener han havde været, i hele dens Hæslighed og Unatur. Han saa, at denne Opera, hvori de græske og romerske Helte og Heltinder med samme Sopranstemme sang et evindeligt, ensformigt Lirumlarum og kun tjente til at afgive Navn og Coustume til den Sanger eller Sangerinde, om hvis eiendommelige Virtuositet det Hele dreiede sig, kun var bleven et Vrangbillede af sin oprindelige Idee, der var udsprunget af den i den seneste Middelalder det hele Italien som en Mani gribende Tanke om Classicitetens Gjenfødsel, — den græske Tragødiens Gjenoplivelse. Det var imidlertid ikke den græske Tragødie, som Gluck vilde kæmpe for, det var for Operaens Idee, men Tiden nødte ham til at tye ind under dens Vinger. Corneilles og Racines antik-puddrede Periode var endnu ikke forvunden, den nyere tyske Literaturs Morgengry var først nylig begyndt og den Shakspearske Sols Straaler, som hos Gluck maatte have fundet en taknemmelig Jordbund, vare endnu ikke ret trængte over paa Fastlandet gennem Britanniens Taager.

Wien var Glucks første reformatoriske Operaers, Orpheus' og Alcestes, Yugge, men Paris, hvis Opera til alle Tider, trods al Ufuldkommenhed, havde hævet den musikalske Declamation og den dramatiske Handlings Betydning og derved syntes at staae Gluck langt nærmere, blev dog hans Berømmelses egentlige Udgangspunkt. Det var du Rollet, der udførte den for en *vattaché* ved det franske Gesandtskab i Wien »usædvanlige *affaire*« at bearbejde Racines Tragødie for Gluck, og »Iphigenia i Aulis«, som udtrykkelig blev skreven for den franske Scene, men for hvis Antagelse der siges at være bleven stillet den Betingelse, at Gluck skulde forpligte sig til at komponere sex lignende Operaer, da »Iphigenia« vilde gjøre alle andre Operaer umulige, blev første Gang opført i Paris den 19de April 1784, med overordentlig Virkning.

Den med Revolutionen saa svangre Luft følte sig sympathetisk tiltrukket af den »Revolution«, Gluck førte med sig, uagtet det rigtignok nærmest synes at have været det conservative Parti, som skjenkede ham sin Yndest. Thi Jean Jacques Rousseau var hans Modstander, og mærkeligt nok skulde Operaens første Forestilling blive en uventet Triumf og Forherligelse for Marie Antoinette, Glucks tidligere Elev og nu hans formaende Beskytterinde; thi da Achilles i anden Act sang sit *«chantons, célébrons notre reine»*, vendte hele Publicums Opmærksomhed og Begeistring sig mod hende. Damerne synes i det Hele ikke at have været den lidt barske Gluck ugunstige; den aandrige Madame de Genlis overværede saaledes alle hans Prøver i Operaen, hvor hun saa ham i Kampens Hede kaste sin Paryk og bringe Sangere og Musici til Fortvivlelse ved at forlange Gjentagelser i det Uendelige, indtil det blev, som han vilde have det, og hun finder ham *«avisant»*, naar han *«sans voir, sans doute»* foredrager sine skjønne Sange til Claveret.

Gluck sluttede sig i det Væsentlige til den italienske Operas formelle Apparat, men i den Aand, hvormed han besjælede dette, laa det Nye, det Revolutionaire: han rev Sangeren ned fra hans ab-

*) Man kunde her anvende et tysk Oprarteradtryk, der skjelner mellem Caffé med og uden Fløde; det Sidste kaldes saare betegnende: Caffée »mit öhner«.